

Білявська Л.О.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Україна

Екскурсія, як один з методів роботи, під час проведення фахової практики.

Враховуючи характер професійної діяльності учителя, спираючись на власний досвід роботи у вищих навчальних закладах, можна передбачити необхідні методи роботи під час проведення фахової практики. С.Я. Батищев вважає, що під методом розуміють спосіб взаємопов'язаної діяльності викладача і студента, який спрямований на оволодіння студентами знаннями і вміннями, на їх виховання і розвиток. [1]

Методи навчання під час проходження практики у педагогічних університетах визначаються особливостями змісту практики: багатокomпонентною структурою; значним обсягом матеріалу; взаємозв'язком з школою; поєднанням теоретичного матеріалу з практичними діями.

Під час проходження фахової практики студенти одержують певну суму знань, умінь та навичок з організації натуралістичної роботи, збирання та оформлення дидактичного матеріалу, виготовлення колекцій, схем, засушування рослин, виготовлення вологих препаратів, набувають методичних умінь підготовки і проведення програмних та натуралістичних екскурсій з різних розділів шкільної біології. Завдяки екскурсіям студенти знайомляться з досвідом організації роботи учнів на навчально-дослідних ділянках тощо.

Важливим завданням практики є ознайомлення студентів з методикою польових досліджень, студенти повинні навчитися орієнтуватися в природі з опануванням навичок спостереження, які знадобляться під час проведення екскурсій у природу з учнями, з особливостями натуралістичної та дослідницької роботи позашкільних закладів. Саме тому, важливим елементом

в набутті вище зазначених знань, умінь, та навичок надає саме екскурсія, яка являється одним з із методів роботи під час проведення фахової практики.

Разом з тим, завданнями екскурсій є ознайомлення студентів з окремими представниками фауни та флори, набуття навичок в проведенні екскурсій.

Важливим аспектом проведення екскурсії є активність студентів, студентів слід об'єднати в групи, за відповідними напрямками роботи, які в подальшому об'єднуються в одне спільне завдання. Викладач не повинен самотійно виконувати поставлені завдання перед студентами, тому що вони будуть просто пасивними спостерігачами, це робить студентів неуважними і відволікає від теми екскурсії.

Екскурсії бувають різних типів, що проводяться за відповідною тематикою і мають на меті широке ознайомлення студентів з флорою та фауною нашої місцевості.

Шулдик В.І. виділяє такі типи екскурсій: екскурсії у відділки навчально-дослідної ділянки; екскурсії в передові школи з метою вивчення досвіду організації роботи учнів на навчально-дослідних ділянках; екскурсії в природу та сільськогосподарське виробництво; екскурсії в природу та сільськогосподарське виробництво; інструктивної екскурсії викладача чи вчителя школи з учнями; екскурсії для вивчення натуралістичної і дослідницької роботи в позашкільних установах.

В процесі нашого дослідження ми проводимо екскурсії таких типів:

- програмні - з різних розділів біології, які дають можливість поглибити знання студентів з конкретної тематики (зоології чи ботаніки).

- одноденні або довготривалі - для вивчення досвіду організації роботи учнів на навчально-дослідних ділянках, такого типу екскурсії сприяють ознайомленню студентів з тематикою, особливостями та спрямованістю дослідницької роботи на ділянці;

- екскурсії з відвідування позашкільних закладів - в ході проведення такої екскурсії студенти мають на меті вивчення завдань, принципів організації

позашкільної установи, ознайомлюються з роботою еколого-натуралістичних станцій.

Кожну екскурсію пропонуємо проводити за наступним планом:

- вступне слово викладача (оголошується тема екскурсії та її мета);
- встановлюється логіка викладу матеріалу екскурсії;
- визначаються основні питання екскурсії;
- визначається послідовність формування понять;
- ознайомлення з планом місцевості де буде проходити екскурсія;
- ознайомлення з представниками флори (фауни), які можуть зустрічатися на даній місцевості;
- проведення дослідницької роботи студентів на екскурсії, а саме: проведення спостережень за рослинами і тваринами, збір та обробка гербарних зразків тощо.
- оформлення документації (звіт про проведення екскурсії).

План екскурсій обговорюються на теоретичних заняттях з фахової практики, разом з цим визначається і затверджується єдиний план її проведення, структура, методика, саме ці аспекти визначаються при обговоренні плану проведення екскурсії, але слід зауважити, що кожна екскурсія має свої особливості проведення.

Таким чином екскурсії відіграють важливу роль у професійній підготовці студентів. На екскурсіях не лише поглиблюються теоретичні знання, а й набуваються навички практичної роботи, які в подальшому будуть невід'ємною складовою частиною роботи вчителя біології.

Література:

1. Батышев С. Я. Основы профессиональной педагогики. /С.Я Батышев. – М.: Высш. шк., 1976. – 420 с.
2. Шулдик В.І. Організація та проведення навчально-польової практики з методики викладання біології./ В.І. Шулдик – К.: Наук. світ, 2001.-с.- 17-20